

YÖNETMELİK

Tarım ve Köyişleri Bakanlığında:

ÇİLEK FİDESİ ÜRETİMİ, SERTİFİKASYONU VE PAZARLAMASI YÖNETMELİĞİ**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik, çilek fidesinin, ismine doğru, sağlıklı ve kaliteli üretilmesini sağlamak amacıyla, üretim, sertifikasyon ve pazarlama ile ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 31/10/2006 tarihli ve 5553 sayılı Tohumculuk Kanununun 6 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Araştırma kuruluşu: Bitki çeşitlerinin ıslahı veya bulunması ve geliştirilmesi ile ilgili faaliyet gösteren, nitelikleri ve çalışma usul ve esasları Bakanlıkça belirlenen, kamu kurum ve kuruluşları veya özel kuruluşları,
- b) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
- c) Başvuru kuruluşu: Üretim yapıldığı ildeki Bakanlık il müdürlüğü veya Bakanlık tarafından beyanname kabulü ve parsel kontrolleri için yetkilendirilen kuruluşları,
- ç) Bitki sağlığı kontrol kuruluşu: Ek 3'te belirtilen zirai mücadele araştırma enstitüleri veya Bakanlık tarafından sertifikasyona tabi zararlı organizmaların kontrolü için yetkilendirilen kuruluşları,
- d) Bitki Yetiştirme Ruhsatı: 15/5/1957 tarihli ve 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununa göre Bakanlık il müdürlüğü tarafından düzenlenen belgeyi,
- e) Çilek Fidesi Kapasite Raporu: Ön temel, temel ve sertifikalı bloklardan alınabilecek fide miktarını belirten raporu,
- f) Fide: Çilekte bir üretim mevsiminde ana bitkilerden oluşan, doğrudan eşeysiz vejetatif yollar veya doku kültürü yöntemleri ile üretilen köklü bitkileri,
- g) Fidenin niteliği: Fidenin taze fide, frigo fide, doğal şartlarda veya doku kültürü ile üretilen fide olması özelliğini,
- ğ) Frigo fide: Çilek fidesi üretiminde kullanılmak üzere soğuk hava deposunda muhafaza edilen bir yaşındaki fideleri,
- h) Genel Müdürlük: Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğünü,
- ı) İndeksleme: Bir virüsün varlığının tespit edilebilmesi için test edilecek bitki ve denek bitkiyle yapılan işlemi,
- i) İsmine doğruluk: Çilek fidesi üreten, satan, depolayan veya sevk eden kişi ve kuruluşlarca etiketinde belirtilen çeşit adının garanti edilmesi halini,
- j) İtiraz Kontrol Raporu: İtirazlar üzerine, Genel Müdürlüğün görevlendirdiği konu uzmanları tarafından, itiraza konu durum ile ilgili hazırlanan raporu,
- k) Meristem bitki: Ana bitkiden meristem kültürü yoluyla elde edilen bitkileri,
- l) Ön temel blok: Araştırma kuruluşları veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar tarafından veya yurtdışından ithal edilen, ıslahçı materyalinden üretilen virüsten arı meristem fide ile özel korumalı tel seralarda veya izolasyon mesafesine uygun açık alanlarda kurulan, virüsten arı ön temel sınıfta fide elde edilen parseli,
- m) Ön temel fide: İndeksleme sonucu virüsten arı olduğu belirlenen ön temel blok bitkilerinden ilk yılın sonunda elde edilen fideyi,
- n) Parti: Türü, çeşidi, anacı, yaşı, boyu ve ambalajları aynı olan ve bir seferde muayeneye ve kontrole sunulan fidelerin yeknesaklığı ve kökeniyle tanımlanabilir birimi,
- o) Pazarlama: Fideleri kullanılmaya hazır olarak stokta bulundurma, satış için teşhir veya teklif etme, diğer kişiye satış veya teslimat işlemlerini,
- ö) Sertifikalı blok: Temel bloklardan elde edilen veya yurtdışından ithal edilen, temel sertifikaya sahip olduğu belgelendirilen fideler ile, Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar tarafından özel korumalı tel seralarda veya izolasyon mesafesine uygun açık alanlarda kurulan sertifikalı sınıfta fide elde etmek için yapılan parseli,
- p) Sertifikalı fide: Temel bitkiden ilk yılın sonunda elde edilen fideyi,
- r) Sertifikasyon kuruluşu: Bakanlık tarafından bu Yönetmelikte belirtilen sertifikasyon işlemlerini yapmakla yetkilendirilen kuruluşları,

s) Standart fide: Bakanlıkça yetkilendirilen üreticiler tarafından menşei sertifikası olmayan fidelerle özel korumalı tel seralarda veya izolasyon mesafesine uygun açık alanlarda kurulan parsellerden ilk yılın sonunda elde edilen, ismine doğruluğu üretici tarafından garanti edilen fideleri,

ş) Temel blok: Araştırma kuruluşları veya Bakanlık tarafından yetkilendirilen kuruluşlar tarafından ön temel bloklardan elde edilen veya yurtdışından ithal edilen, ön temel kademedeki olduğu belgelendirilen fidelerle, özel korumalı tel seralarda veya izolasyon mesafesine uygun açık alanlarda kurulan virüsten arı temel sınıfta fide elde etmek için yapılan parseli,

t) Temel fide: Ön temel bitkiden ilk yılın sonunda elde edilen fideyi,

u) Tohumluk kontrolörü: Çilek fidelerinin üretimi ve sertifikasyonuna ilişkin kontrolleri yapan, numune alan ve piyasa denetimlerini yaparak bu konularda belge düzenleyen kamu görevlileri veya özel kişileri,

ü) TTSM: Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğünü,

v) Üretici: Çilek fidesi konularında üretim, koruma ve/veya işlemden geçirme ve pazarlama faaliyetlerini profesyonel olarak yapan gerçek ya da tüzel kişileri,

y) Üretim materyali: Çilek fidelerinin üretilmesinde kullanılan çelik, stolon, sürgün ucu meristemi gibi vejetatif materyali,

z) Zararlı organizma: Bitkilerde ve bitkisel ürünlerde zarar yapan bütün biyolojik dönemlerdeki hayvanları, bitkiler âlemine bağlı canlı organizmalar ile fungus, bakteri, virüs, nematod, fitoplazma ve diğer patojenleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Üretim, Sertifikasyon ve Pazarlama Esasları

Genel şartlar

MADDE 4 – (1) Çilek fidesinin üretilmesi, sertifikasyonu ve pazarlaması ile ilgili genel hükümler aşağıda yer almaktadır.

a) Çilek fidesi sertifikasyon şeması Ek 1’de yer almaktadır. Standart fide üretiminde bu şemayı takip etmek zorunlu değildir.

b) Çilek fidelerinin sertifikasyon sisteminde veya standart olarak üretilmesi için, çilek fidesinin ait olduğu çeşitlerin ülkemizde kayıt altında olması şarttır.

c) Çilek fidesi, Bakanlık tarafından yetki verilen gerçek veya tüzel kişiler tarafından üretilir ve pazarlanır. Üreticinin kullanacağı üretim yöntemine uygun olarak Fide Üretici Belgesine veya Doku Kültürü ile Tohumluk Üretici Belgesine sahip olması şarttır. Söz konusu belgeler için Bakanlığın 15/5/2009 tarihli ve 27229 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliğinde belirtilen şartlar karşılanmalıdır. Her iki üretim şeklini kullanacak üreticilerin, her iki üretici belgesine sahip olması gerekir. Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliğinin 29 uncu maddesine göre, kamu kurum ve kuruluşları söz konusu belgelere sahip olmadan çilek fidesi üretimi yapabilirler.

ç) Ön temel fide ve temel fide üretimleri araştırma kuruluşları veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar tarafından yapılır.

d) Yurtdışından virüsten arı meristem fide, ön temel veya temel sınıfta olduğu belgelendirilen fideler ithal edilebilir.

e) Bu Yönetmelik hükümlerine göre üretilip belgelendirilen fideler, 10/6/2005 tarihli ve 25841 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik esaslarına göre belgelenmesi durumunda organik fide olarak pazarlanır.

f) Doku kültüründe sertifikalı fide üretimi için ana kaynak olarak ön temel, temel veya sertifikalı bloktaki bitkiler kullanılarak elde edilen fide, yapılan görsel kontroller sonucunda uygun bulunması halinde sertifikalı fide olarak belgelendirilir. Başlangıç materyalinin sağlandığı bitkilerin sertifikasının bulunmaması durumunda, uygun doku kültürü yöntemleriyle üretilen fide, standart fide olarak adlandırılır. Doku kültürü uygulamasında izlenecek yol ve yöntem Bakanlıkça belirlenir.

g) Fide üretim parsellerinde ve fidelerde yapılan tüm kimyasal uygulamalar üretici tarafından kayıt altına alınır ve istenildiğinde üretici tarafından tohumluk kontrolörüne ibraz edilir.

ğ) Sertifikasyon sisteminde yer alan fide üretimlerinde sertifikasyona tabi zararlı organizma kontrolleri yapılırken, standart fide üretimleri iç karantina etmenleri açısından kontrol edilir.

h) Bakanlık il müdürlüğü/zirai mücadele araştırma enstitüsü tarafından dış karantina etmeni tespit edilmesi halinde bu durum Genel Müdürlüğe bildirilir.

ı) Yapılan kontroller sonucunda beyannamede belirtilen standartların altında yer alan fideler için, uygun bulunan sınıfta sertifika ve etiket düzenlenir.

i) Toprak Dezenfeksiyon Kontrol Raporu, beyanname verilmeden önceki bir yıl içinde toprak ilaçlaması/solarizasyon işleminin yapılmasının ardından, Bakanlık il müdürlüğü/zirai mücadele araştırma enstitüsü tarafından düzenlenir.

j) Yabancı dildeki tüm belgelerin, yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümelerinin sunulması gerekir.

k) Bu Yönetmelikte adı geçen belge ve formlar, Genel Müdürlük ve Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğü (TTSM) internet sayfasında yer alır.

Dikim alanları

MADDE 5 – (1) Üreticiler, fide üretilen alanlarda aşağıda belirtilen hususları yerine getirir.

a) Tekniğine uygun toprak ilaçlaması veya solarizasyon yöntemiyle toprak dezenfeksiyonu yapılmamışsa, sertifikalı/standart blok kurulacak alanda en az üç yıl, ön temel ve temel blok kurulacak alanda ise en az dört yıl öncesinden çilek, patates ve keten tarımı yapılmamış olmalıdır.

b) Üretici tarafından fide dikim alanında, bitkilerin 6968 sayılı Kanun kapsamında belirtilen iç karantinaya tabi zararlı organizmaların ve sertifikasyona tabi üretimlerde sertifikasyona tabi zararlı organizmaların önlenmesi amacıyla gerekli önlemler alınır.

c) Fide üretim parseline dikilen bitkilerde dikim aralığı, tekniğine uygun sıra üzeri ve sıra arası mesafelerde olmalıdır.

ç) Fide söküm şartları çeşit karışımına engel olacak şekilde olmalıdır.

d) Fidelerin başka bir yere nakli veya dikimi öncesinde üretici tarafından koruyucu ilaçlamanın yapılması gereklidir.

e) Üretici dikim ve sökümünden en az bir ay öncesinde dikim ve söküm başlangıç tarihlerini başvuru kuruluşuna bildirir ve sökülen fidelerin nerede temizlenip muhafaza edileceği hakkında bilgi vermelidir.

Dikime uygunluk

MADDE 6 – (1) Üretim parsellerine aşağıda belirtilen sınıflarda fideler dikilmelidir.

a) Ön temel blok: Çeşidin özelliklerini gösteren bitkilerden alınan virüsten arı meristem bitki olması gerekir.

b) Temel blok: Bir fidenin temel bloğa dikilebilmesi için ön temel bloktan ilk yılda elde edilen fide olması ve ön temel fide sertifikası ile etiketi almış olması gereklidir.

c) Sertifikalı blok: Bir fidenin sertifikalı bloğa dikilebilmesi için temel bloktan ilk yılda elde edilen fide olması ve temel fide sertifikası ile etiketi almış olması gereklidir.

İzolasyon

MADDE 7 – (1) Çilek fidesi üretiminde uyulması gereken izolasyon mesafeleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Tüm fide üretim alanlarında çeşitler arasında en az 3 m mesafe bırakılmalıdır.

b) Sertifikasyona tabi fide üretim alanları ile çilek meyvesi üretim tarlası arasında en az 1500 m mesafe; standart blok ile çilek meyvesi üretim tarlası arasında en az 500 m mesafe olmalıdır.

c) Ön temel ve temel bloklarda fide üretimi özel korumalı tel seralarda yapılmalı veya sertifikalı bloktan en az 50 m, standart bloktan ise en az 400 m mesafede olmalıdır. Ön temel ve temel blok arasında ise en az 3 m mesafe olmalıdır.

ç) Sertifikalı ve standart fide üretimi yapılan alanlar arasında en az 10 m mesafe bırakılmalıdır.

(2) Bitki sağlığı ile ilgili kontroller ve uygulamalar, 6968 sayılı Kanun hükümleri ve Bakanlıkça belirlenen standartlara göre yapılır.

Beyanname verilmesi

MADDE 8 – (1) Çilek fidesinin sertifikalandırılabilmesi veya standart olarak üretilmesi için, beyanname verilmesi gerekir.

(2) Beyannamelerin düzenlenmesi ve kabul edilmesi aşağıdaki şekilde yapılır.

a) Çilek fidesi üretimlerinde beyannamelerden uygun olanı doldurulur.

b) Beyannamede belirtilen çeşit isimleri, kayıt edilip yayımlandığı şekilde yazılır.

c) Beyannameler her blok için ayrı olarak ve Bitki Yetiştirme Ruhsatına esas her parsel için ayrı doldurulur.

ç) Beyannameler ön temel ve temel fide üretimleri için beş nüsha, sertifikalı ve standart fide üretimleri için üç nüsha düzenlenir.

d) Beyannameler üretimin yapılacağı ildeki başvuru kuruluşuna verilir.

e) Tüm fide üretimlerinde beyannameler 1 Ocak – 31 Mayıs tarihleri arasında verilir.

f) Nematod tahlili için numune alındıktan sonra fide üretim alanına, beyannamede belirtilen fide dışında herhangi bir bitki ekilemez veya dikilemez.

g) Bakanlık ana hizmet birimlerinin görev alanına giren faaliyetleri yürüten Bakanlık birimleri hariç olmak üzere, sadece Fide Üretici Belgesi'ne sahip üreticilerin verdikleri beyannameler başvuru kuruluşu tarafından onaylanarak, üretici belgesi tarih ve sayısı beyannameye yazılır. Uygun bulunmayan beyanname başvuru kuruluşu tarafından üreticiye gerekçesi belirtilerek iade edilir.

ğ) Başvuru sırasında beyannamelere aşağıdaki belgeler eklenir.

1) Sertifikasyona tabi fide üretiminde, kullanılan fideye ait sertifika ve etiket miktarını gösteren belge/faturanın başvuru kuruluşu onaylı sureti,

2) Bitki Yetiştirme Ruhsatı,

3) Toprak Dezenfeksiyon Kontrol Raporu veya Bakanlık il müdürlüğü tarafından verilen, parselde ön bitki ve süre şartının yerine getirildiğine dair rapor,

4) Sadece ön temel ve temel fide üretim beyannameleri için araştırmacı kuruluş belgesi veya Bakanlık tarafından yetkilendirildiğine dair belgenin başvuru kuruluşu onaylı sureti.

h) Başvuru kuruluşu tarafından kabul edilerek onaylanan beyannamelerin birinci nüshası beyannameleri kabul eden başvuru kuruluşunda saklanır. İkinci nüsha üreticiye verilir. Üçüncü nüsha parsel kontrollerinde kullanılması için Bakanlık il müdürlüğü tohumluk kontrolörüne verilir. Ön temel ve temel fide beyannamelerinde dördüncü nüsha TTSM'ne, beşinci nüsha bitki sağlığı kontrol kuruluşuna gönderilir.

1) Veritabanı kayıt sistemi uygulamaya girinceye kadar, beyannamelere ait tüm bilgiler elektronik ortamda beyanname son verilmiş tarihinden itibaren onbeş gün içinde başvuru kuruluşu tarafından TTSM'ne gönderilir.

i) Sertifikasyon sürecinin herhangi bir aşamasında bilgilerin doğru olmadığı belirlenmesi halinde, başvuru kuruluşu tarafından beyannameler onaylanmış olsalar dahi iptal edilir, bu beyannameler sonucunda düzenlenen kontrol raporuna sertifikalandırma yapılmaz, verilen sertifika ve etiketler iptal edilir.

Parsel kontrolleri

MADDE 9 – (1) Parsel kontrolü, Bakanlıkça yetkilendirilen tohumluk kontrolörleri ve yetkili kuruluş uzmanları tarafından yapılır.

(2) Ön temel ve temel blok parsel kontrolleri, üretimin yapıldığı ilin Bakanlık il müdürlüğü koordinatörlüğünde, bitki sağlığı kontrol kuruluşu ve sertifikasyon kuruluşundan konu uzmanlarının katılımı ile yapılır.

(3) Sertifikalı ve standart fide üretiminde parsel kontrolü, üretimin yapıldığı ilin Bakanlık il müdürlüğü tohumluk kontrolörleri tarafından yapılır. Ancak ihtiyaç duyulması halinde kontrollere ilgili bitki sağlığı kontrol kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşundan konu uzmanları da davet edilebilir.

(4) Tüm çilek fidesi üretim bloklarında vejetasyon döneminde en az iki ve sökülme döneminde en az bir parsel kontrolü yapılır.

(5) Sertifikasyona tabi üretimlere ait parseller, Ek 2'de yer alan zararlı organizmalar açısından kontrol edilirken; standart üretimlerde 6968 sayılı Kanun kapsamında yer alan etmenler açısından kontrol edilir.

(6) Parsel kontrolleri aşağıdaki esaslar dâhilinde yapılır.

a) Her beyannamenin temsil ettiği parsel veya blok bir üretim ünitesidir.

b) Ön temel ve temel bloklarda kontroller, bitki sağlığı kontrol kuruluşundan görevlendirilen uzman tarafından makroskobik kontroller ve laboratuvar analizleri yoluyla yapılır. Yapılan testler/inceleme sonucunda, bitki sağlığı kontrol kuruluşu raporunu başvuru kuruluşuna ve TTSM'ne gönderilir.

c) Bakanlık il müdürlüğü tohumluk kontrolörü tarafından sertifikalı bloktaki tüm bitkiler sertifikasyona tabi zararlı organizmalar açısından, standart bloktaki üretimler ise iç karantina etmenleri açısından makroskobik olarak kontrol edilir. Şüpheli örnekler bitki sağlığı kontrol kuruluşuna analiz/inceleme için gönderilir.

ç) Yapılan kontrollerde, parseldeki bitkilerin pazarlanmasını engelleyen hususların teknik olarak üretici tarafından giderilmesinin mümkün olduğu tespit edilirse, üreticiye Çilek Fidesi Muayenesi İhbarnamesi verilir. Belirtilen süre sonunda yapılan ikinci kontrolde hastalık ve zararlılarla mücadelenin başarılı olmadığı tespit edilirse ve etmenin iç karantina etmeni olması halinde, parseldeki bitkiler 6968 sayılı Kanun hükümlerine göre işleme tabi tutulur. Sonuç, düzenlenen parsel kontrol raporuna "Sertifikalı Olamaz" olarak işaretlenir. İç karantina etmeni dışındaki bir zararlı organizma bulaşıklığının tespiti halinde ise, üretimler standart fide olarak pazarlanabilir.

d) İsmine doğruluk kontrolü amacıyla parsellerdeki bitkiler çeşit ayırımının en iyi görüldüğü vejetasyon döneminde en az bir defa kontrol edilir ve Yetiştirme Dönemi Parsel Kontrol Raporu düzenlenir. Parsellerde bulunan bitkiler botanik bakımdan ait olduğu çeşidin özelliğini taşımalıdır. Kontrolde görevli uzmanlar, parselde bulunan bitkilerin menşei ile ilgili diğer kayıtları üreticiden istemeye ve incelemeye yetkilidir.

e) Tüm çilek fidesi üretimleri için Söküm Dönemi Parsel Kontrol Raporu'na, kontrolde görevli uzman/uzmanlar tarafından standartlara uyduğu belirlenen fide üretim miktarı yazılır ve raporda "Sertifikalı Olabilir" şeklinde belirtilir.

f) Söküm dönemi parsel kontrolünde, bitki sağlığı kontrol kuruluşu uzmanı/Bakanlık il müdürlüğü tohumluk kontrolörü tarafından ön temel/temel/sertifikalı/standart fidelerde nematod kontrolü için örnek alınır; örneklerde bitki sağlığı kontrol kuruluşu tarafından gerekli inceleme yapılarak sonuç TTSM'ne ve başvuru kuruluşuna gönderilir.

Parsel kontrol raporunun düzenlenmesi

MADDE 10 – (1) Parsel kontrol raporu hem vejetasyon hem de sökülme döneminde aşağıdaki esaslar dahilinde tohumluk kontrolörü tarafından düzenlenir ve kontrole katılan uzmanlar tarafından imzalanır.

a) Raporlar üç nüsha halinde düzenlenir.

b) Raporlarda silinti veya kazıntı yapılmaz. Değişiklik zorunlu ise yanlışlığın üzeri çizilerek doğrusu yazıldıktan sonra tohumluk kontrolörü/uzman tarafından paraflanır.

c) Başvuru kuruluşu tarafından, düzenlenen raporların iki nüshası üreticiye verilir, üçüncü nüshası Bakanlık il müdürlüğünde muhafaza edilir.

ç) Bakanlık il müdürlüğü kontrolörü tarafından sökülme dönemi parsel kontrolü sırasında Çilek Fidesi Kapasite Raporu düzenlenir.

Parsellerin iptal edilmesi

MADDE 11 – (1) Aşağıda belirtilen hususlardan birinin gerçekleşmesi durumunda üretim parseli reddedilir ve bu bitkiler ön temel fide, temel fide, sertifikalı fide veya standart fide üretimi için kullanılmaz.

a) Sertifikalı/standart fide üretim parsellerinde yapılan fenolojik muayene sonucunda tip dışı bitkilerin oranının % 2'den fazla olması durumunda, öncelikle bu bitkiler kolaylıkla görülebiliyorsa, görevlilerin nezaretinde tümünün yetiştirme alanından sökülebilmesi için Çilek Fidesi Muayenesi İhbarnamesi düzenlenir. Verilen süre sonunda tip dışı bitki oranı tekrar kontrol edilir. Yapılan ikinci kontrolde tip dışı oran % 2'nin üzerinde olması halinde,

b) Fide üretiminde kullanılan materyalin, 6968 sayılı Kanun kapsamındaki iç karantinaya tabi zararlı organizmalarla bulaşık olmasının belirlendiği durumlarda,

c) Ön temel ve temel blokta çeşit karışımının olması halinde,

ç) Fide üretim parsellerinde meyve amaçlı üretim yapılması durumunda, parseller iptal edilir ve söküme dönemi kontrol raporunda nedenleri yazılır.

(2) Karantina etmenlerinden dolayı iptal edilen parseldeki fideler 6968 sayılı Kanun kapsamında işleme tabi tutulur. Bunun dışındaki nedenlerden dolayı reddedilen parseldeki fideler sertifikalandırılmaz, ancak standartlara uyması halinde standart fide olarak adlandırılır.

(3) Bakanlıkça belirlenen izolasyon mesafesine uyulmamasının belirlenmesi halinde, söz konusu parseller, içlerindeki en alt aşama olarak kabul edilirler ve kontrol raporuna nedeni ile birlikte yapılan değişiklik, kontrolü yapan uzmanlar/tohumluk kontrolörü tarafından yazılır.

Etiketleme ve sertifikalandırma

MADDE 12 – (1) Üretici, fideler için düzenlenen Söküm Dönemi Kontrol Raporu'nun aslı ile Sertifika/Belge ve Etiket Talep Formunu TTSM'ne gönderir. Talep Formunda belirtilen fide miktarı, Söküm Dönemi Kontrol Raporunda belirtilen miktarın üzerinde olamaz.

(2) Ön temel ve temel fide üretimlerinde, bitki sağlığı kontrol kuruluşu tarafından yapılan test sonuçları/rapor TTSM'ne gönderilmeden sertifika ve etiket düzenlenmez.

(3) Etiketler TTSM veya Bakanlık tarafından yetki verilen kuruluştan temin edilir.

(4) Etiketleme ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(5) Ön temel, temel, sertifikalı ve standart çilek fidelerinin en fazla 1000 adedi için bir etiket kullanılır. Etiketle çilek fidesi miktarı belirtilir ve depolama ve nakiller öncesinde etiketlerin üretici tarafından takılması zorunludur.

(6) Etiketlerde bulunması gereken asgari bilgiler, Ek 4'de belirtilmiştir.

(7) Alıcılar satın aldıkları fidelere ait etiketleri, gerektiğinde yetkililere göstermek amacıyla bir yıl muhafaza etmekle yükümlüdür.

Ambalajlama

MADDE 13 – (1) Aynı blok ve çeşide ait fideler, aşağıda belirtilen standartlar esas alınarak ambalajlanır ve satışa arz edilir.

a) Kökleri yeterince gelişmiş olmalıdır.

b) Fidelerde büyüme konisi zarar görmemiş olmalıdır.

c) Fidelerde kuruma veya aşırı donma olmamalıdır.

ç) Fideler botanik bakımdan çeşidin morfolojik özelliğini taşımalıdır.

d) Fidelerin gövde çapı 5 mm'den aşağı olmamalıdır.

e) Fidelerde ölü bitki kısımları, stolon ve çiçek kısmı olmamalıdır.

Denetim

MADDE 14 – (1) Çilek fidesi üretimlerinin sertifikasyon sistemi içerisinde üretilmelerine ilişkin parsel kontrolleri, aşağıdaki esaslar dahilinde Bakanlıkça denetlenir. Denetlenecek üretim alanları Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

a) Başvuru kuruluşu tarafından gerçekleştirilen sertifikalı çilek fidesi kontrolleri, TTSM ve/veya bitki sağlığı kontrol kuruluşu tarafından denetlemesi yapılır.

b) Denetlemede parsel kontrolü yapılır ve Parsel Kontrol Denetleme Raporu düzenlenir.

c) Denetim elemanları tarafından, Parsel Kontrol Denetleme Raporu ile başvuru kuruluşunca düzenlenen Parsel Kontrol Raporu karşılaştırılarak farklılık olup olmadığı belirlenir. Şayet farklılık söz konusu ise, başvuru kuruluşuna ve üreticiye düzenlenen denetleme raporunun birer sureti verilir ve sertifikasyon işlemlerinde denetleme raporu esas alınır.

ç) TTSM ve bitki sağlığı kontrol kuruluşu, ülke genelinde yapılan denetimleri tamamladığında, denetimlere ilişkin değerlendirme raporunu Genel Müdürlüğe gönderir.

İtiraz

MADDE 15 – (1) Üreticiler düzenlenen belgelere itirazlarını, belgenin düzenleme tarihinden itibaren onbeş gün içinde Genel Müdürlüğe yapar.

(2) Genel Müdürlük söz konusu itirazı değerlendirerek, uzmanların itirazı yerinde incelemesi amacıyla

Bakanlık il müdürlüğü ve ilgili kuruluş/kuruluşları görevlendirir. Genel Müdürlük, itirazın bitki sağlığı standartları ile ilgili olması halinde, üretimin yapıldığı ildeki Bakanlık il müdürlüğünden bir, analizi yapan kuruluştan bir ve söz konusu kuruluş dışında, Adana/Ankara/İzmir zirai mücadele araştırma enstitüsünden bir ziraat mühendisinden oluşan İtiraz İnceleme Kurulu'nu görevlendirir. Kurul çalışmasını, analizi yapan kuruluştan yapar. İtirazın diğer nedenlerden olması halinde ise, üretimin yapıldığı Bakanlık il müdürlüğünden bir ve sertifikasyon kuruluşundan bir ziraat mühendisinden oluşan İtiraz İnceleme Kurulu görevlendirilir.

(3) Yapılan görevlendirme itiraz sahibine bildirilir. İtiraz sahibi, görevlendirilen kuruluşların döner sermaye hesabına kontrol ücretini yatırır.

(4) Tüm işlemlerin tamamlanması ile birlikte Kurul tarafından, İtiraz Kontrol Raporu düzenlenir ve sonuç en geç bir hafta içinde Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlük itiraz sonucu alınan kararı üreticiye, sertifikasyon kuruluşuna ve başvuru kuruluşuna gönderir.

(5) Söz konusu alınan karar sertifikasyona esas nihai karar olup, itiraz edilemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Cezai ve idari yaptırımlar

MADDE 16 – (1) Çilek fidesi üretim ve pazarlanmasında, 5553 sayılı Tohumculuk Kanununa aykırı hareket edenler hakkında, aynı Kanununun 12 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Ücretler

MADDE 17– (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki sertifikasyon ve kontrol hizmetleri ücrete tabidir. Ücretler, 28/12/2006 tarihli ve 26390 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Uygulama Yönetmeliği hükümlerine göre, hizmeti veren kuruluşun döner sermaye işletmesi hesabına peşin olarak yatırılır. Bu ücretler, Bakanlık tarafından her yıl ocak ayında yeniden değerlendirilir.

İstisnalar

MADDE 18 – (1) Bilimsel amaçlı çalışmalarda, araştırma ve geliştirme çalışmalarında ve genetik çeşitliliğin korunmasına yönelik çalışmalarda kullanılan fideler ile üreticinin kendi ihtiyacını karşılamak amacıyla ürettiği fideler bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.

Düzenleme yetkisi

MADDE 19 – (1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere her türlü düzenlemeyi yapmaya yetkilidir.

Mevcut belge ve üretimlerin durumu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımlanarak yürürlüğe girmesinden önce üreticilerin sahip olduğu belge, başvurular ve kontroller geçerli olup, bundan sonra yapılacak başvurular, kontroller ve belgelendirme bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılır.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

Ek-1

ÇİLEK FİDESİ SERTİFİKASYON ŞEMASI

MERİSTEM BİTKİ

|İndeksleme

VİRÜSTEN ARI MERİSTEM FİDE

↓

ÖN TEMEL BLOK

|

Ön temel fide (beyaz üzeri mor kuşaklı etiket)

↓

TEMEL BLOK

|

Temel fide (beyaz etiket)

SERTİFİKALI BLOK

Sertifikalı fide (mavi etiket)

TİCARİ ÇİLEK MEYVE BAHÇESİ

Ek-2

Çilek Fidesinde Sertifikasyona Tabi Zararlı Organizma Listesi

Etmen	Sertifikasyona tabi zararlı organizma	Kontrol şekli ve sıklığı
Virüs	Domates siyah halka hastalığı (<i>Tomato black ring nepovirus</i>)	Vejetasyon döneminde en az 1 defa göz ile genel bir inceleme, gerekli durumda laboratuvar analizi yapılır.
	Ahududu halka leke hastalığı (<i>Raspberry ringspot virus</i>)	Vejetasyon döneminde en az 1 defa göz ile genel bir inceleme, gerekli durumda laboratuvar analizi yapılır.
	Arabis mozaik hastalığı (<i>Arabis mosaic nepovirus</i>)	Vejetasyon döneminde en az 1 defa göz ile genel bir inceleme, gerekli durumda laboratuvar analizi yapılır.
	Çilek latent halka leke hastalığı (<i>Strawberry latent ringspot nepovirus</i>)	Vejetasyon döneminde en az 1 defa göz ile genel bir inceleme, gerekli durumda laboratuvar analizi yapılır.
Fungus	Phytophthora Kök ve Kökboğazı Çürüklüğü (<i>Phytophthora spp.</i>)	Yılda 2 defa (İlkbahar-Sonbahar) makroskobik inceleme; şüphelenilen örneklerden izolasyon ve mikroskobik inceleme yapılır.
	Vertisilyum Solgunluğu (<i>Verticillium dahlia, V. albo-atrum</i>)	Yılda 2 defa (İlkbahar-Sonbahar) makroskobik inceleme; şüphelenilen örneklerden izolasyon ve mikroskobik inceleme yapılır.
	Antraknoz (<i>Colletetrium acutatum</i>)	Yılda 2 defa (İlkbahar-Sonbahar) makroskobik inceleme; şüphelenilen örneklerden izolasyon ve mikroskobik inceleme yapılır.
Nematod	Çeltik beyaz uç nematodu (<i>Aphelenchoides besseyi</i>)	Dikim öncesi ilkbahar ya da sonbaharda 1 kez üretim yapılacak alandan toprak analizi yapılır. Vejetasyon döneminde parseller kontrol edilir ve bitki paraziti nematodların neden olduğu belirtileri gösteren bitkiler kökü ve toprağıyla birlikte en kısa süre içinde analiz edilmek üzere ilgili kontrol kuruluşuna gönderilir. Üretim sonrası elde edilen fidelerden örnekleme yapılarak analiz edilmek üzere ilgili laboratuvara gönderilir.
	Çilek nematodu (<i>A. fragariae</i>)	Dikim öncesi ilkbahar ya da sonbaharda 1 kez üretim yapılacak alandan toprak analizi yapılır. Vejetasyon döneminde parseller kontrol edilir ve bitki paraziti nematodların neden olduğu belirtileri gösteren bitkiler kökü ve toprağıyla birlikte en kısa süre içinde analiz edilmek üzere ilgili kontrol kuruluşuna gönderilir. Üretim sonrası elde edilen fidelerden örnekleme yapılarak analiz edilmek üzere ilgili laboratuvara gönderilir.
Nematod	Kök-ur nematodları (<i>Meloidogyne spp</i>)	Dikim öncesi ilkbahar ya da sonbaharda 1 kez üretim yapılacak alandan toprak analizi ve söküm olmaması durumundan azami 4 yılda bir analiz tekrarı; Söküm esnasında makroskobik olarak köklerde ur

		varlığı yönünden kontrol edilir.
	Şoğan-sak nematodu (<i>Ditylenchus dipsaci</i>)	Dikim öncesi ilkbahar ya da sonbaharda 1 kez üretim yapılacak alandan toprak analizi yapılır. Vejetasyon döneminde parseller kontrol edilir ve bitki paraziti nematodların neden olduğu belirtileri gösteren bitkiler kökü ve toprağıyla birlikte en kısa süre içinde analiz edilmek üzere ilgili kontrol kuruluşuna gönderilir. Üretim sonrası elde edilen fidelerden örnekleme yapılarak analiz edilmek üzere ilgili laboratuara gönderilir.
	İğne nematodları (<i>Longidorus attenuatus</i> , <i>L.elongatus</i>)	Dikim öncesi ilkbahar ya da sonbaharda 1 defa üretim yapılacak alandan toprak analizi ve söküm olmaması durumundan azami 4 yılda bir analiz tekrarı yapılır.
	Kamalı nematodlar (<i>Xiphinema diversicaudatum</i>)	Dikim öncesi ilkbahar ya da sonbaharda 1 defa üretim yapılacak alandan toprak analizi ve söküm olmaması durumundan azami 4 yılda bir analiz tekrarı yapılır.
Böcek ve akar	İkinoktalı kırmızı örümcek (<i>Tetranychus urticae</i> , <i>Tetranychus cinnebarinus</i>)	Vejetasyon döneminde en az 1 defa göz ile genel bir inceleme yapılır. Zararının görülmesi halinde mücadele metodları uygulanır.
Bakteri	Köşeli Yaprak Lekesi (<i>Xanthomonas fragaria</i>)	Vejetasyon döneminde en az 1 defa görsel kontrol, şüpheli durumda laboratuvar analizi yapılmalıdır.

Ek 3

Ön Temel ve Temel Blok Parsel Kontrollerinde ve Tüm Laboratuvar Analizlerinde Yetkili Bitki Sağlığı Kontrol Kuruluşu

Coğrafi Bölge	Yetkili Kuruluş
Akdeniz Bölgesi	Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-ADANA
Ege Bölgesi	Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-İZMİR
Marmara Bölgesi	Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-İZMİR
İç Anadolu Bölgesi	Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-ANKARA
Doğu Anadolu Bölgesi	Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-ADANA
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-ADANA
Karadeniz Bölgesi	Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-ANKARA

Ek-4

ETİKETLEME KURALLARI

1) Çilek fidesi etiketlerinde bulunması gereken asgari bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

- Bakanlığın adı ve logosu,
- Etiketi düzenleyen kuruluşun adı ve logosu,
- Üretim yılı,
- Tür adı,
- Çeşit adı,
- Fidenin sınıfı/niteliği,
- Parti no
- Üretici firmanın adı ve adresi,
- “VİRÜSTEN ARI” dir ibaresi,
- Fide miktarı.

2) Etiketler, fidenin sınıfına göre aşağıdaki renklere uygun olarak düzenlenir.

Fidenin sınıfı	Etiket rengi
Ön temel	Beyaz üzeri mor kuşaklı
Temel	Beyaz
Sertifikalı	Mavi
Standart	Sarı

3) Çilek fide etiketleri en az 75 x 130 mm ebatlarında olmalıdır.